

Renske Keizer, (1983) de eerste hoogleraar vaderschap ter wereld.
RV

LAURA DE JONG

Renske Keizer bijzonder hoogleraar vaderschap aan de UvA

Interview met Renske Keizer

Vandaag betogen drie vrouwen van Atria op de opiniepagina dat het ontbreken van voldoende vaderschapsverlof slecht is voor de vrouwenemancipatie. Hoe ziet u dat?

'In landen waar vaders meer vaderschapsverlof hebben, is de arbeidsparticipatie van moeders hoger. Uit onderzoek in Zweden blijkt dat voor elke maand die een vader verlof opnam, het inkomen van de moeder met 7 procent steeg.

'De Nederlandse cultuur is in vergelijking met andere westerse landen traditioneel als het gaat om de rolverdeling tussen mannen en vrouwen. Een vader heeft nu twee dagen verlof waarbij een dag opgaat aan de bevalling en de andere dag aan het aangeven van het kind bij de burgerlijke stand. Daarnaast kan een vader nog drie

dagen onbetaald verlof opnemen. Eigenlijk zeggen we daarmee: de vader is in de opvoeding niet zo belangrijk.

'In 2010 heeft de Europese Commissie overheden aanbevolen betaald vaderschapsverlof in te stellen van (minimaal) twee weken. Ons omringende landen hebben daar gehoor aan gegeven, de Nederlandse overheid heeft hier weinig mee gedaan.'

Waarom is ruimhartiger vaderschapsverlof belangrijk?

'Een genereuzer verlof kan het begin van een cultuuromslag betekenen. Je geeft als overheid het signaal af dat ook de rol van de vader belangrijk is voor de ontwikkeling van het kind. We weten uit wetenschappelijk onderzoek dat de aanwezigheid van vaders vanaf de geboorte samenhangt met een positieve sociaal-emotionele en cognitieve ontwikkeling van het kind.

'In Nederland worden vaders die parttime werken nog steeds als minder ambitieus en minder loyaal gezien. Zij maken als gevolg daarvan minder snel promotie, de zogenoemde daddy track. Omdat het een nadelig effect op hun carrière heeft, zijn vaders logischerwijs huiverig verlof op te nemen. Als vaderschapsverlof de norm wordt, kan daar verandering in komen.'

Pleit u dus voor vaderquota?

'Onderzoek toont dat vaders het meest geneigd zijn verlof op te nemen wanneer dit specifiek voor hen is gereserveerd. Wanneer stellen onderling het verlof kunnen verdelen, wordt teruggevallen op een traditionele rolverdeling, omdat het financieel vaak voordeliger is als de moeder, en niet de vader, minder uren gaat werken. Om die reden hebben landen als IJsland, Noorwegen, Zweden en meer recentelijk Duitsland en Portugal daddy quota ingesteld waarbij een take-it-or-leave-it-motto geldt. Mannen krijgen een bepaald aantal

weken betaald verlof, nemen ze dit niet op dan vervalt het.'

In Nederland groeit het aantal vaders dat ouderschapsverlof opneemt.

'In de afgelopen tien jaar is het percentage vaders dat ouderschapsverlof opneemt gegroeid van 6 naar 11 procent. Maar de vaders die verlof opnemen vormen geen evenredige afspiegeling van de samenleving: ze zijn voornamelijk hoogopgeleid en werkzaam in de publieke sector.

'Het verlof is niet per wet maar per cao geregeld. In de publieke sector wordt over het algemeen een relatief groot deel van het verlof vergoed en in deze sector is parttime werken en het opnemen van ouderschapsverlof het meest geaccepteerd. Dit heeft tot gevolg dat kinderen van hoogopgeleide, goed verdienende vaders niet alleen kunnen profiteren van de grotere financiële investeringen die hun vaders kunnen doen in hun opvoeding, maar ook van de grotere tijdsinvesteringen vanwege het opnemen van verlof. In mijn optiek vergroot het Nederlandse beleid hiermee de kloof tussen arm en rijk eerder dan dat het die kloof dicht.'

Dulden moeders eigenlijk wel inmenging in de opvoeding?

'In Nederland staat de moederschapsideologie hoog in het vaandel. De opvoeding is nog altijd het domein van de vrouw. Het huidige Nederlandse beleid bestendigt dit patroon, dus dan is het niet verrassend dat in veel Nederlandse gezinnen de moeder de primaire opvoeder is. De overheid is in staat om, via betaald ouderschapsverlof, een krachtig signaal af te geven dat vaders ook belangrijk zijn in de ontwikkeling van hun kinderen.'

D66 pleit in zijn partijprogramma voor drie maanden vaderschapsverlof. Wordt het

onderwerp serieuzer genomen?

'Ja, ik heb het idee dat er nu een momentum voor verandering is. We lopen in Europa wat betreft verlofregelingen achteraan. Terwijl wetenschappelijk onderzoek toont dat zowel vaders, moeders als kinderen er baat bij kunnen hebben als de man een gelijkwaardige rol speelt in de opvoeding.'